

Gdaňské adventní trhy byly vloni vyhlášeny druhými nejlepšími v Evropě.

Oblíbenou specialitou na adventním trhu v Gdaňsku je uzený oštěpek.

Vánočními světly září náměstí Długi Targ (Dlouhý trh) s Neptunovou fontánou.

KOUZELNÝ ADVENT ZA HRANICEMI

Období čtyř týdnů před 25. prosincem patří radostnému očekávání příchodu Spasitele, duchovním přípravám na Vánoce, rozjímání a zklidnění. Ale také času, který chceme trávit se svými nejbližšími na místech, která adventem a křesťanskými tradicemi žijí. Pojeďte s námi.

TEXT: PAVLA APOSTOLAKI, MIRKA SRDÍNKOVÁ

GDAŇSK

Adventní trhy v Polsku možná nejsou tak známé jako ty v Německu a Rakousku, nicméně těmto zemím směle konkurují. O tom svědčí i gdaňské vánoční trhy, které byly vloni vyhlášeny druhými nejlepšími v Evropě. Letos proběhnou od 24. listopadu do 23. prosince a budou tahákem pro všechny turisty. Jejich atmosféra je totiž vzhledem k historii,

architektuře a poloze Gdaňsku u Baltského moře fascinující a specifická.

Gdaňsk byl založen už v 10. století a v roce 1361 se stal členem Hanzovní ligy – svazku měst, která provozovala dálkový obchod. Díky tomu město zbohatlo a stalo se jedním z nejkrásnějších na Baltu. Kupci obchodovali hlavně s jantarem, který se vyskytuje právě v oblasti Baltského moře. Tahle tradice přetrvala dodnes a na trzích i v místních obchodech

koupíte nádherné jantarové výrobky – šperky a umělecké předměty.

Pokud byste se o téhle zkamenělé pryskyřici, která je nabitá sluneční energií, chtěli dozvědět víc, zamiřte do muzea jantaru ve Velkém mlýně. Přes tisíc exponátů, od přírodních inkluzí s hmyzem a ještěrkami až po kytaru, šachy, přístroje a truhly, rozhodně upoutá vaši pozornost. Dozvíte se, jak jantar vzniká, jak se získává a zpracovává. Po jeho broušení zbyde

Advent z jiné perspektivy

Chcete-li se na vánoční trhy a historické centrum Gdaňsku podívat z výšky, vystoupejte čtyři sta schodů v bazilice Nanebevzetí nejsvětější Panny Marie (ulice Podkramarska). Z ochozu imponující 78metrové zvonice s plochou střechou budete mít úžasný výhled na nejkrásnější památky města. Až se vrátíte zpět do chrámu, který patří k největším gotickým cihlovým stavbám na světě, podívejte se na orloj z 15. století. Dílo vysoké přes 14 metrů se skládá ze tří pater, z kalendáře, planetária a průvodu apoštolů se smrtí.

jemný prášek, který se používá v kosmetických produktech a ve wellness procedurách (jantarový rituál můžete vyzkoušet například v Mera Spa Hotelu v nedalekých Sopotech). Zlatý prášek stimuluje regeneraci, výměnu energie v buňkách, pleť prokrvuje, okysličuje a dává jí zlatý nádech. Jantarový prášek ale nachází své využití i v gastronomii, některé z restaurací dokonce vytváří jantarové menu.

Díky tomu, že Gdaňsk byl a dodnes je rušným přístavním městem, místní podniky podávají hlavně rybí pokrmy (například polévky, sardinkové máslo, kambalu na bílém víně, sledě s bramborem). Excelentní kuchyni pak doplňuje polévka žurek s žitným zákvasem, kachní, husí speciality a pirohy, které jsou v Polsku součástí štědrovečerní tabule. Pokud dostanete chuť na sladké, kupte si u stánků gofry (vafle) nebo paczki – koblihy s mnoha náplněmi, jako je růžový nebo jahodový džem, likéry, čokoláda či tvaroh.

O přival kalorií nemusíte mít starost, spálíte je při prohlídce města. Jako výchozí bod vám poslouží Královská cesta, na níž jsou umístěny skoro všechny hlavní památky Gdaňsku. Trasa vás přímo dovede na Targ Węlowy, do ulic Tkacka, Bogustawskiego a do Velké zbrojnice, kde se konají vánoční trhy. Jejich součástí je i obrovský adventní kalendář, který zároveň slouží jako brána na adventní trh. Každý den prozradí kalendář jedno své tajemství, když nové okno otevrou vojáci gdaňské posádky. Oblíbená je také chaloupka s losem Luckem mluvícím lidským hlasem, benátský kolotoč vyrobený přímo v italské manufaktuře a spousta stánků, v nichž najdete originální rukodělné výrobky.

Gdaňskem protéká řeka Motława, u které se na konci ulice Szeroka nachází symbol města – historický přístavní jeřáb. Sloužil pro nakládání zboží na lodě a pro vztýčování lodních stěžňů. Zařízení poháněla šlapací kola o průměru

šesti metrů, jejichž hnací silou byli lidé chodící uvnitř. Poblíž jeřábu kotví dvě plavidla vypadající jako galeony ze 17. století. Černá perla a Lev proplouvají městem, loděnicemi, doky, přístavem, kolem pevnosti Wisloujście a míří k Baltu do Gdaňského zálivu k Westerplatte, kde se odehrála první bitva druhé světové války. Při plavbě se určitě vyplatí usednout na horní palubu, protože pohled na břehy se všemi stavbami a památkami je úchvatný!

Vitr na Baltu však bývá studený, a tak si na zahřátí dejte místní specialitu – bylinný likér Goldwasser obsahující plátky dvaadvacetkrátového zlata. Traduje se, že nápoj v Gdaňsku vytvořili v 16. století alchymisté, kteří zkoumali pozitivní vliv konzumace zlata na lidský organismus. Při hledání elixíru života vymysleli recept s alkoholem, bylinkami (andělíka, hořec), kořením (anýz, jalovec, kardamom, koriandr, kmín), pomerančovou kůrou a zlatými vločkami, které se v likéru krásně třpytí.

Pohádková projížďka

Jednou z nejoblíbenějších atrakcí v Trentu je malý vánoční vláček, který spojuje trhy s historickými památkami a kulturními akcemi. Mašinka stává na piazza Dante, via Travaia, piazza Fiera, via San Pietro a via Belenzani. Lístek stojí 4 eura pro dospělé a 2 eura pro děti od 3 do 12 let a můžete si ho koupit přímo na palubě vláčku.

TRENTO

Chcete-li si kouzelný vánoční čas prodloužit až do ledna, zamiřte do severoitalského Trenta. Vánoční trhy se tam letos budou konat už po devětatdvacáté a to od 18. listopadu 2023 do 7. ledna 2024 (kromě Štědrého dne). Dřevěné stánky s výrobky trentských řemeslníků a s místními dobrotami se objeví na dvou náměstích v centru – na piazza Fiera a piazza Mostra. Vánoční atmosférou budou ale žít všechny ulice a budovy ve středu Trenta, včetně náměstí piazza Duomo s katedrálou sv. Vigila, Občanskou věží, palácem Pretorio a Neptunovou fontánou. Všude vás uchvátí čarokrásná hra světla, kdy zejména po setmění vynikne kombinace veřejného osvětlení, uměleckého videomappingu a živého ohně.

Zářivé variace vás také dovedou do nedalekého hradu Castello del Buonconsiglio. Původní vojenská pevnost se stala ve 13. století

rezidencí biskupa. Na kráse získala hlavně během renesance, kdy skvostné barevné fresky, benátská lodžie a zahrada proměnily strohou citadelu v příjemné sídlo. Buonconsiglio dnes patří k největším opevněným komplexům v Alpách a pro veřejnost je přístupný od sklepa až po nejvyšší patro. Trento zdobí také spousta nádherných paláců. Jeden z nich byl zasvěcen gastronomii: Palazzo Roccabruna nechal v 16. století postavit kanovník trentské katedrály Gerolamo Roccabruna pro reprezentační účely. Dnes historický skvost vlastní Obchodní komora Trento, která z něj učinila centrum pro propagaci lokálních potravin. Mezi renesančními štuky, freskami a kazetovými stropy tak ochutnáte sýry, uzeniny, ovoce, med, olivový olej a pálenku grappa. O vinařské požitky se pak postará enotéka (sklad vín), kde v rámci bezplatné degustace nebo pod vedením sommeliérů poznáte vynikající vína z oblasti

kolem Trenta. Vinotéka obsahuje historickou sbírku více než šesti set vín vyprodukovaných od 40. do 80. let minulého století na vinicích v celé provincii.

Město na řece Adizi je plné skrytých překvapení a jedno z nich se nalézá v podzemí, pod piazza Cesare Battisti a Teatro Sociale. Trento totiž bylo původně keltskou osadou, ale jako důležité strategické místo na cestě z Innsbrucku do Verony ho dobyli Římané. V 1. století před naším letopočtem tam vybudovali město a pojmenovali je Tridentum (trojzubec) podle tří hor – Doss Trento, Sant'Agata a San Rocco. Noví obyvatelé vystavěli své příbytky a veřejné budovy v pravidelném římském stylu a doplnili je odtokovým systémem. Dnes zbytky starobylého Tridentu leží pod úrovní

Na adventním trhu v Trentu to bude žít až do 7. ledna.

Ve dřevěných stáncích objevíte dobroty i řemeslné výrobky.

Suvenýr v podobě vánoční ozdoby s vyobrazením některé z pamětihodností vám nedá zapomenout na kouzlo Trenta.

terénu na archeologickém nálezšti SASS, kde vás na rozloze 1 700 m² čeká fascinující podívaná. Postupně tam objevíte části domů s triklinií (místnosti pro pořádání hostin a přijímání hostů), s koupelnami, latrínami, mozaikovou podlahou, podlahovým vytápěním a kanalizací. Uvidíte i městské hradby, část dlážděné cesty a sklárnu. Tím ovšem atraktivní výlet do historie nekončí. V kapli Cappella Vantini v Palazzo Thun (ulice Via delle Orne), vzdálené jen dvě minuty od SASS, budete od 7. prosince cestovat

časem a prostřednictvím virtuální reality zažijete atmosféru starořímského Tridentu.

V Trentu vás ale nadchnou i moderní stavby. Město je známé svými nekonvenčními projekty a jeden realizovalo také v oblasti kultury a umění: Vybralo si dva bývalé silniční tunely s délkou tři sta metrů a přeměnilo je na výstavní prostory Le Gallerie – Tunnels ve čtvrti Piedicastello. Ve vyvrtaných prostorech uvnitř skály tak vznikl působivý prostor s odlišně zbarvenou Galleria Nera a Galleria Bianca. Černý tunel ukazuje fotografie a videa o historii Trenta, velkoformátové instalace v prostřednictvím moderních technologií vzbuzuje u návštěvníků silné emoce. V bílém tunelu probíhají dočasné výstavy a různé akce, ke kterým patří například výukové laboratoře či společenská setkání s trentským vínem.

Od galerie to už budete mít jen 300 metrů k městské lanovce u mostu Ponte San Lorenzo. V Trentu jezdí od roku 1925 a převýšení 400 metrů překoná za čtyři minuty. Lanovka vás dovede do nadmořské výšky 600 metrů nad mořem, kde se nachází vyhlídková terasa Busa dei Orsi. Odtamtud si užijete parádní výhled na slavnostně vyzdobené Trento i na vrcholy hor, které ho obklopují.

INZERCE ▼

1/2

WOLFGANGSEE

Jako milovníci adventní romantiky ale rozhodně nemusíte jezdit až do Trenta či Gdaňsku. Zárukou pohádkového zážitku je i hornorakouská oblast u jezera Wolfgangsee, konkrétně historická městečka Sankt Wolfgang, Sankt Gilgen a Strobl. Tato půvabná trojice leží na březích jezera a duch Vánoc je tu téměř hmatatelný. Vizuální zážitky v době adventu zajišťuje nápaditá výzdoba. Obří vánoční stromy, lucerny, komety, hvězdy, svíčky a švédské krby nadchnou opravdu každého. Nemusíte řešit, které z městeček si vyberete za svůj cíl, protože ve finále stejně navštívíte všechny tři. Dopravu mezi nimi totiž zajišťuje adventní loď, na níž panuje úžasná sváteční atmosféra, a navíc skýtá jedinečný výhled na osvětlené břehy, které z paluby působí ještě půvabněji a romantičtěji. Jen je třeba počítat s tím, že cesta lodí například mezi městečky Sankt Gilgen a Stroblem trvá téměř hodinu.

Ve všech třech přístavech na vás čekají nazzdobené ulice s desítkami prodejních stánků, v nichž najdete bohatou nabídku originálních vánočních dárků. Některé vás na dálku přilákají svou vůní, abyste se zastavili a ochutnali nejruznější adventní dobroty a místní speciality, včetně domácích punčových nápojů. Nicméně každý ze tří cílů má něco jedinečného, co byste si rozhodně neměli nechat ujít.

Začneme třeba v městečku Sankt Wolfgang. Vzniklo údajně kolem kaple biskupa Wolfganga, která byla přestavena na kostel, dodnes výraznou dominantu městečka. Kostel zdobí cenný gotický křídlový oltář od Michaela Pachera z let 1471–1481. Je 12,5 metru vysoký, s otevřenými křídly měří na šířku více než 6 metrů a vskutku stojí za vidění. V horské chatě Dorf-Alm nedaleko městečka se nachází také Muzeum panenek s úctyhodnou sbírkou více než tisíce exponátů, z nichž u nejstaršího je uveden rok výroby 1890. Sankt Wolfgang je mimo jiné také ideálním výchozím místem pro milovníky vysokohorské turistiky.

Nalodte se a pokochejte se adventní výzdobou i z vodní hladiny. Stojí to za to.

Pokud vás láká vrchol hory Schafberg ve výšce 1 734 metrů, ale pěšky si na něj netroufnete, pak vás jistě potěší, že ho s městečkem spojuje nejstrmější ozubnicová dráha Rakouska. Nostalgické výhledy, které vás cestou i nahoře čekají, za tu trochu adrenalinu rozhodně stojí. Dominantou a symbolem adventu je pro Sankt Wolfgang 12 metrů vysoká plovoucí lucerna, která je nejvyšší stavbou na jezeře Wolfgangsee. Na lucerně je nainstalováno celkem půl kilometru světelných LED pásků a od setmění září do dálky, takže není divu, že přitahuje zraky návštěvníků jako magnet.

Sankt Gilgen neboli Mozartova vesnička zase vítá motivem svíčky. Spatříte ji tu jak v úctyhodné jedenáctimetrové podobě, tak jako motiv na hrnečcích, do kterých vám budou hostitelé průběžně doplňovat voňavé nápoje, na výzdobě oken nebo jako nášivku na všech možných vánočních dárkách. I z tohoto místa se můžete během pár minut dostat lanovkou na horu Zwölfhorn, kde na vás čeká působivý 360stupňový výhled do okolí a také nejvýše položený adventní minitrh v oblasti Salzkammergut. A ještě na vysvětlenou – proč se městečku Sankt Gilgen

říká Mozartova vesnička? Město se k odkazu hudebního velikána hrdě hlásí. V domě okresního soudu u jezera se totiž v roce 1720 narodila Mozartova matka i jeho sestra Nannerl, která tu poté nějaký čas žila, a Mozart sem ze Salzburku často jezdil. Dům je upraven a najdete v něm muzeum s mozartovskou tematikou.

Posledním zastavením na jezeře Wolfgangsee je městečko betlémů – Strobl. Zde můžete, ještě než vypukne adventní nálada, navštívit některá z muzeí zasvěcených betlémům. Nepátrejte ale po sošce Ježíška, ten je tu totiž do jesliček vkládán až na Štědrý večer. Taková je místní tradice. Od Štědrého dne však setrvává v jesličkách do konce roku. Neminete jistě ani velký betlém s minimálně šedesáti vyřezávanými dřevěnými sochami v životní velikosti. Mimochodem, všimněte si, že střechy stánků na trzích jsou tu vyráběné tradičně, tedy z pravých doškových, což už je dnes velká vzácnost. A jaký symbol adventu hledat ve Stroblu? Je jím obří kometa vznášející se nad dřevěným molem na břehu Wolfgangsee. Vyhlášené trhy tu začínají týden před adventem a končí až na Silvestra, tak si je letos rozhodně nenechte ujít. ●

ona@mfdnes.cz

Když při procházkách městečky křupe pod nohama sníh, je idyla dokonalá.

Nechte se vyvézt vláčkem za výhledy, které vám vezmou dech.

FOTO: SHUTTERSTOCK/PATRYK KOSMIDER / SHUTTERSTOCK, KATATONIA82 / GETTY IMAGES, LORENZA62 / SHUTTERSTOCK, ARCHIV MĚST

1/1